

lettelse, at stemmeafgivningen på afstemningsstedet foregår elektronisk frem for ved afkrydsning på en papirstemmeseddel.

Ved overvejelser om indførelse af elektronisk stemmeafgivning på afstemningsstederne kan imidlertid ikke alene indgå de fordele, der er forbundet hermed. Fordelene må afvejes over for de ulemper, der er forbundet hermed. Der tænkes herved navnlig på, at den nuværende folkelige kontrol med valgprocessen erstattes af en særlig specialistkontrol. Den almindelige vælgers mulighed for at kontrollere, at valgbehandlingen foregår korrekt, samt muligheden for efterfølgende at kontrollere valgresultatet ved at foretage en fornyet optælling af stemmerne kan være af afgørende betydning for vælgernes tillid til hele valgprocessen og valgresultatet. En tilsvarende mulighed for folkelig kontrol foreligger ikke ved elektroniske løsninger.

Uanset de ulemper, der knytter sig til elektronisk stemmeafgivning, finder ministeriet det imidlertid positivt, at de nævnte kommuner ved deres henvendelse på ny har sat spørgsmålet om elektronisk stemmeafgivning på dagsordenen og vil derfor også se positivt på et konkret forslag til forsøg på dette område. Ministeriet deltager gerne i et samarbejde med de nævnte kommuner og eventuelt andre kommuner om at udarbejde et konkret forslag til forsøg på dette område, der vil kunne danne grundlag for en konkret stillingtagen fra ministeriets side til hensigtsmæssigheden af tilvejebringelsen af lovhjemmel til et sådant forsøg.

3.2. Elektronisk stemmeafgivning via internettet

I henvendelsen fra Københavns, Aalborg, Odense, Glostrup, Høje-Taastrup og Frederiksberg Kommuner beskrives som fase tre i introduktionen af elektroniske landsvalg muligheden for, at vælgerne kan afgive elektronisk stemme over internettet baseret på den digitale signatur.

Elektronisk stemmeafgivning via internettet vil kræve lovhjemmel, idet stemmeafgivning andre steder end på afstemningsstedet på valgdagen alene kan foregå efter de gældende regler om brevstemmeafgivning.

Denne form for elektronisk stemmeafgivning er ikke behandlet i betænkning 1248/1993 om valg og edb, idet muligheden herfor er opstået efter, at betænkningen blev afgivet i 1993.

3.2.1. Vurdering af hensigtsmæssigheden af stemmeafgivning via internettet

For vælgeren vil der ved elektronisk stemmeafgivning via internettet i modsætning til elektronisk stemmeafgivning på afstemningsstederne være knyttet den

fordel, at vælgeren får nemmere adgang til at afgive stemme, idet stemmeafgivning vil kunne foretages fra hjemmet eller arbejdspladsen. Dette vil endvidere eventuelt kunne bevirke, at flere vælgere end ellers vil afgive stemme ved valget, hvilket må anses for politisk ønskeligt.

Til denne form for elektronisk stemmeafgivning vil imidlertid være knyttet de samme ulemper, som gør sig gældende ved elektronisk stemmeafgivning på afstemningsstederne. Hertil kommer, at der til denne form for elektronisk stemmeafgivning ved valg til politiske organer, der er tillagt beslutningskompetence i lovgivningen (Folketinget, Europa-Parlamentet og kommunale råd), er knyttet betænkeligheder, der dels vedrører sikkerheden for, at det er den pågældende vælger, der afgiver stemme, og ikke en anden i den pågældende vælgers sted, dels sikringen af den hemmelige stemmeafgivning.

Da der ved denne form for stemmeafgivning ikke kræves personligt fremmøde på et afstemningssted, herunder brevstemmest, idet afstemning kan ske fra hjemmet eller arbejdspladsen, vil der heller ikke være en myndighed til stede for at sikre, at det er den vælger, som den digitale signatur er udstedt til, som benytter sig af den digitale signatur (den digitale signatur kan overlades til andre), og at stemmeafgivningen foregår på en sådan måde, at andre, herunder familie-medlemmer, ikke kan se, hvordan vælgeren stemmer, og dermed heller ikke utilbørligt kan påvirke vælgerens stemmeafgivning.

Det har hidtil været et princip i dansk valglovgivning, at en vælgers stemmeafgivning skal foregå overvåget i den forstand, at en valgmyndighed skal være til stede og sikre sig vælgerens identitet, før denne får adgang til at afgive stemme, samt sikre, at stemmeafgivningen foregår, uden at andre kan se, hvordan vælgeren stemmer. Det gælder både ved stemmeafgivning på afstemningsstedet på valgdagen og ved brevstemmeafgivning.

Foretagelse af stemmeafgivning, uden at andre kan se, hvordan der er stemt, er ikke blot en ret for vælgeren, men også en pligt. Pligten til at foretage stemmeafgivning, uden at andre kan se, hvordan vælgeren stemmer, fraviges kun i tilfælde, hvor vælgeren behøver hjælp til selve stemmeafgivningen.

Det er derfor Indenrigs- og Sundhedsministeriets opfattelse, at det ikke vil være hensigtsmæssigt, at der tages skridt med henblik på at indføre adgang til uovervåget stemmeafgivning, herunder via internettet, når det drejer sig om valg til politiske organer (Folketinget, Europa-Parlamentet, kommunale råd) samt landsdækkende folkeafstemninger.